

65. světový esperantský sjezd se letos konal 3. - 10. srpna ve Stockholmu pod záštitou předsedy švédské sněmovny a za účasti více než 1 800 lidí z 52 zemí. Zastoupeno bylo 22 vlád svými diplomaty, z nichž čtyři pronesli svůj projev v esperantu. Pozdravné telegramy došly od islandského prezidenta, od generálního tajemníka OSN a dalších složek OSN. Sjezd pozdravilo také několik desítek zástupců národních esperantských svazů.

Slavnostní zahajovací projev měl dosavadní předseda UEA, dr. Humphrey Tonkin, který podal bilanci hnutí za minulých šest let. Konstatoval, že v Unesku i OSN byly založeny esperantské pracovní skupiny, pokračovaly navázané kontakty s generálním ředitelem Uneska, byly navázány oficiální styky s Organizací amerických států a přijaty nové stanovy UEA. Pro další období vytýčil šest významných úkolů, m.j. vědecký výzkum esperantského hnutí, oficiální zavedení esperanta do škol aj. Uvedl, že esperanto není dnes již jen jev evropský a že jde o hnutí masové. Hlavním tematem sjezdu byla diskriminace: jazyková, národní, kulturní, rasová, žen apod.

Konala se zasedání několika desítek různých esperantských svazů, představenstva UEA, lékařů, učitelů, mládeže, žen, obránců míru /za předsednictví univ. prof. dr. M. Isajeva ze SSSR/, železničářů, ornitologů, šachistů, hudebníků, turistů. Fungovala Mezinárodní letní univerzita za předsednictví rektora B. Collindera, známého lingvisty. Polské esperantské divadlo z Varšavy předvedlo hru K. Choinského "Malfermu la koron". Další divadelní večer patřil zahraniční skupině s dramatem "Saluton el Paradizo". Obě představení měla velký úspěch. Polský loutkářský soubor předvedl s velikým úspěchem hru I. Wolkonského "O Zvirtantovi hudebníku". Dále se konal švédský kulturní večer, mezinárodní umělecký večer, katolické a ekumenické bohoslužby, mezinárodní ples /v "modrém" sále, kde se udělují Nobelovy ceny/, banket pro více než tisíc účastníků, literární soutěž a zájezdy. Literární soutěže se zúčastnilo 65 autorů z 21 zemí. Druhou cenu za sbírku básní "Eternaĵ revuloj" získal Jiří Karen, za prózu Valdemar Vinař z Chebu, za jazykovou esej Marie Bartovská z Frýdku-Místku. Prémii za vypracování lékařského termináře dostal MUDr. J. Hradil /ČSSR/ a dr. M. Laba /PLR/.

V samoobslužném knižním stánku bylo na prodej kolen 650 různých knih, kterých se prodalo za 75 000 šv. korun.

Novým předsedou UEA byl zvolen Grégoire Maertens, Belgičan, ministerský rada a docent vysoké školy v Bruselu.

Na mnoha místech vlály esperantské vlajky. Každý účastník sjezdu dostal volnou týdenní jízdenku na vozy městské hromadné dopravy.

Na slavnostním závěrečném zasedání byla sjezdová vlajka odevzdána zástupcům města Brasilia, kde se v příštím roce koná 66. světový sjezd.

Organizace spojených národů vydala esperantsky chartu OSN a stanovy Mezinárodního soudního dvora.

První maďarský kosmonaut Bartalan Farkas je esperantista. V interview prohlásil, že se chce zdokonalit v angličtině a pokračovat ve studiu esperanta. Řekl: "Přesvědčil jsem se, že esperanto je potřebné. Cílem tohoto jazyka je jedna z nejvelkolepějších myšlenek."

Maďarský esperantský svaz připravuje na příští rok vydání všech básnických překladů Kalmána Kalocsaye v jednom 600stránkovém svazku pod názvem "Tutmonda sonoro". Dílo bude obsahovat na 400 básní 140 básníků ze 30 jazyků.

Co připravuje Český esperantský svaz? Tiskne se knížka o naší zemi a době Karla IV, vyjde možná ještě letos. Na příští rok jsou do tisku připraveny Povídky z jedné a druhé kapsy K. Čapka a dále publikace o esperantském dělnickém hnutí. I československé číslo Paco se předplatitelům bude líbit. Vyjdou také tři svazky knižnice Panorama. Máte-li zájem, přihlaste se k odběru včas.

Esperantský klub v Českých Budějovicích vydal v překladu Jiřího Kořínka básně Františka Halase "Nia sinjorino Božena Němcová" a ilustrovaný průvodce jihočeskými hrady a zámky "Burgoj kaj kasteloj".

Pola kantHoro en Brno. La 16-an de septembro nia klubo aranĝis koncerton de KantHoro pri Antikva Muziko /Zespól Piesni Dawnej/ el Bydgoszcz. La miksita 25membra altlerneja ĥoro prezentis la unuan parton de sia programo en "Esperanto, la postan latine, itale ktp., eĉ dane. La komponaĵoj, plejparte el renesanco, kaptis la atenton de la tuta salono kaj pro sia perfekteco akiris plenan sukceson.

Schůzky esperantské mládeže v Brně se konají každý pátek od 17.30 do 20 hodin v Klubu školství a vědy, Leninova 34. Do 18.30 je opakovací kurs podle Kilianova "ABC", od 18.30 je promítání diapozitivů o Lančovu apod., esperantských filmů poslech esperantských programů z kazet a desek, dopisovací poradna aj. Vede Miroslav Malovec.

Jubileo de Alena Růžičková.- Ĉi-monate sepdekjariĝis unu el la plej eminentaj membroj de Divadlo bratří Mrštíků kaj same eminenta anino de nia klubo, s-ino Alena Růžičková-Pavlinová. Ŝi naskiĝis en Holešov, kie ŝia patro, gimnazia profesoro, estis grava funkciulo de la movado kaj longjara komitato de tiama Ĉeĥoslovaka Asocio Esperantista. Ŝi abiturientiĝis en la praga konservatorio, sinsekve akceptis engaĝojn en Ostrava, en pragaj scenejoj kiel Akropolis, Urania k. a. en Sudbohemia Teatro, post la milito en Beskida Teatro kaj ekde la jaro 1949 ŝi estas konstanta membro de Divadlo bratří Mrštíků en Brno, kie ŝi ludas karakterajn virinajn rolojn. Al ŝiaj kulminaj prezentadoj apartenas ekz. Aurelia en "Frenezeta el Chaillot" de Giradoux, aŭ Gizela en la unua ĉeĥoslovakia prezentado de "Katludo" de Orkény. La 22-an de novembro okazis solena prezentado dediĉita al la jubileantino, kiu ludis la rolon de Zuzana en "Mensogulo kaj lia gento" de V. K. Klicpera. S-ino Růžičková partoprenas tre aktive la kluban vivon dum pluraj jaroj kaj publike konfesas sian esperantistan vivkoncepton. Pro tio ni al ŝi kore gratulas kaj bondeziras sanon, la ĝisnunan elanon kaj multe da ĝojo.

Solenan koncerton el kamer- kaj kant-komponaĵoj de Ludwig van Beethoven aranĝis nia klubo 11-an de novembro sub artisma gvido de Helena Supová-Halířová. Ĝi estis omaĝo al la plej granda muzika genio, kies vivo estis giganta lukto kontraŭ fortoj de la sorto, kontraŭ blinda kaj konscia kru-eleco kaj kiu atingis suprojn, kie oni ne atentis la materian flankon de suferoj. En la koncerto defilis la plej eminentaj muzik-artistoj de Brno, Václav Halíř, solisto de Janáček-operejo, koncert-kantistino Helena Supová-Halířová, violon-virtuozo prof. de konservatorio A. Jíra, knabina trio, piano-solo k. a. La ĉefparolon havis prof. Alena Růžičková-Pavlinová, kiu enkondukis la programerojn trafvorde. La rolintoj rikoltis grandajn ovaciojn de la ravita kaj dankema publiko, ĉi-foje bedaŭrinde - escepte - ne tro abunda.

Zájezd do Szombathelye. Na esperantské setkání mládeže JER'81, které se koná 4. - 6. dubna 1981 /pátek večer - pondělí/, hodláme uspořádat autobusový zájezd. Odjezd v sobotu 4. dubna v 8 hod., návrat v pondělí večer. Těm, kteří se již přihlásili, posíláme poštovní poukázku na zaplacení zálohy 140 Kčs. Tuto zálohu je nutno zaplatit obratem. Kolektivy mohou platit hromadně, musí však přiložit seznam, za koho platí. Cestovní doklady si každý účastník vyřídí sám. Na programu setkání jsou kulturní a zábavné programy, m.j. zájezd do historického města Kőszeg, zasedání odborných sekcí apod. Ještě je několik míst volných. Přihlášky přijímá ing. J. Vojáček, Ukrajinská 21, 625 00 Brno, který zodpoví i další dotazy.

Estonské nakladatelství Eesti Raamat vydá počátkem příštího roku svou osmou esperantskou knihu, román "Mlékař z Määkyle" od Eduarda Vildeho /1856 až 1933/. Kniha vychází v nákladu 10 tisíc výtisků. Zájemci ji mohou dostat v prodejnách sovětské literatury.- Nákladem 25 000 výtisků vyjde r. 1981 v nakladatelství Nauka "Jazyk esperanto" od M. I. Isajeva.

Libro pri ĉeĥa komponisto Bohuslav Martinů, baldaŭ aperonta, enhavos ampleksan resumon ankaŭ en Esperanto.

Instruadon de Esperanto en hungaraj gimnazioj kaj fundamentaj lernejoj de la 3-a ĝis 8-a klaso permesas nova dekreto. Tiel la internacia lingvo iĝis elektebla kaj samtempe deviga studobjekto, egalrajta al ĉiu lingvo alia.

Esperanto na Světové turistické konferenci.- Na mezivládní turistickou konferenci v Manile /Filipíny/ 27. září - 10. října bylo pozváno 161 členských států OSN. Účastnické státy se mohou vyjádřit ke všem devíti bodům pořadu. Stanovisko Maďarské lidové republiky je obsaženo v několikastránkovém elaborátu, podepsanému ministrem obchodu a předsedou Národní turistické rady V. Sághym. Je v něm zdůrazněna jazyková otázka a předkládá se oficiálně návrh na využití esperanta. Zkušenosti ukazují, že ani tzv. světové jazyky nepomáhají řešit tento problém, praví se v dokumentu. "Řešení je dáno společným, demokratickým a snadným jazykem esperanto. Mluví jím desítky milionů lidí na celém světě. Doporučení této konference může podnítit jeho užívání. Navrhujeme proto, abychom podpořili vyučování esperanta pro turisty a všechny pracující v turistice. Za několik let pak může nastat skutečné zlepšení vzájemného dorozumění mezi lidmi a národy."

40. jubilejního bulharského esperantského sjezdu v Plovdivu se zúčastnilo na 2 400 osob a hosté z 18 zemí.- Esperantského semináře a setkání v Bydhošti se zúčastnilo na 1 300 lidí a hosté z 11 zemí.

Ministerský předseda Jugoslávie L. Koliševski byl dlouhá léta aktivním členem esperantského klubu v Bělehradě a je dobře obeznámen s problematikou mezinárodního jazyka.

Italská parlamentní skupina přátel esperanta sdružuje již 90 poslanců sedmi politických stran. Vede ji senátor A. del Nero, křesťanský demokrat. Skupina připravuje návrh zákona na zavedení esperanta do italských škol.

Z miliónů turistů cestujících do zahraničí je jistě jen málo těch, kteří se necítí na cestách ztraceni, protože se dobře nedorozumí. Kromě povrchních zážitků zůstává u nich užší styk s příslušníky navštívené země pouhým snem. Z existujících cca 3 000 jazyků se v mezinárodním styku nejméně používá asi desíti. Většina národů je tedy odkázána na zprostředkování jiného jazyka. Jen příslušníci tzv. světových jazyků mají právo mluvit svým mateřským jazykem i za hranicemi. To pro valnou většinu národů znamená vážné nevýhody materiální a duchovní. I pro mezinárodní organizace je používání více jazyků velké břemeno, nutné překlady pohltní často i třetinu jejich rozpočtu. Tyto nesnáze, jek všichni dobře víme, by mohlo odstranit světové používání jednoho jazyka v mezinárodním styku. Již Romain Rolland považoval za nepředstavitelný mezinárodní styk bez esperanta. UNESCO uznalo již r. 1954 výsledky dosažené esperantem v oblasti mezinárodních kulturních styků a při sbližování národů. Světová federace svazů OSN na zasedání v říjnu 1979 upozornila na možnost spolupráce s esperantskými organizacemi a vyzvala výchovné organizace svých zemí, aby podnítlily nebo podpořily vyučování esperantu. I světový rozvoj turistiky naléhavě vyžaduje co nejširší využívání mezinárodního jazyka. Světová turistická organizace předpovídá, že se v roce 2000 světové turistiky zúčastní tři miliardy lidí a že se turistika stane jedním z hlavních odvětví národního hospodářství, rozšíří svou roli politicky, sociálně, kulturně a výchovně a zaujme zasloužené místo mezi faktory, které určují kvalitu lidského života, dorozumění mezi národy.

Ĝis 31-a de decembro vi povas sendi la respondojn por la nova konkurso de Radio Polonia. Ĉi-foje ili temas muzikon. Informiĝu ĉe la klubo.

Seznam literatury o esperantu a v esperantu, která je k dispozici ve St. vědecké knihovně /býv. Univerzitní knihovně/ v Brně /celkem 168 položek/ vypracoval Zd. Hršel za spolupráce dr. B. Kyjovské.

=====

Za obsah zodpovídá J. Vondroušek a Zd. Hršel. Pro členy zdarma.